

Trýznění lidí v půlnoční zemi

Lidská práva v KLDR

Filip Křepelka
KMEP PrF MU

Základní údaje o zemi

Severní část Koreje.

Oficiální název: Korejská lidově
demokratická republika

- 24 milionů obyvatel
- 127.000 km²
- Převážně hornatá země

Zdroje informací

- Informace uprchlíků (zběhů) – jen tisíce, závislé na předchozím postavení
- Informace zpravodajských služeb
- Porozumění režimní propagandě
- Satelitní snímky krajiny (vyhodnocování projektem Korea Uncovered)

Zprostředkování informací zájmovými organizacemi prostřednictvím Internetu

Historie – Korea, Japonská okupace, rozdělení SSSR a USA

- Tisíciletá historie stabilního státu.
- Od roku 1905 japonská okupace – modernizace, leč též represe
- V roce 1945 rozdělení na základě okupačních zón SSSR a USA (38. rovnoběžka)
- Vznik protikladných režimů na severu (KLDR) a na jihu (KR). Oboustranná vůle provést násilné sjednocení.

Korejská válka

1950-51 mobilní válka

Útok KĽDR na KR, obsazení většiny jihu

Protiútok sil OSN (USA), obsazení většiny severu.

Vstup ČĽR do konfliktu, obsazení části jihu

1951-53 Stabilní válka na dnešní hranici

Vleklá jednání o příměří.

Rozdělení do současnosti

- Neprostupná oplocená hranice – 4 km demilitarizovaná zóna mezi obrovskými armádami,
- Příměří, nikoli uznání mezi KLDR a KR.
- Všeobecná vzájemná izolace (žádný poštovní styk, setkávání příbuzných).
- Snaha KLDR opakovaně vyvolat střet, vedoucí ke sjednocení.
- Podle všeho již dokonané odcizení.

Vývoj a poměry v KR

- 48 milionů obyvatel, 100 tisíc km²
- Autoritativní režim do konce 80. let, převraty, represe opozice, poté demokratizace, pluralitní systém.
- Výrazná hospodářská modernizace (dnes životní úroveň západní Evropy).
- V posledním desetiletí pokus o vstřícnější politiku vůči KLDR („sluneční politika“)

Severokorejský režim

- Stalinská diktatura nepoznamenaná uvolněními jako jinde v socialistickém táboře.
- Od 60. let autokratický režim: diktátor Kim Ir-Sen, od roku 1994 syn Kim Čong-Il. Nyní úvahy o nástupnictví.
- Jaká je role armády, strany (Korejská strana práce) a režimní byrokracie a rodiny vůdce?

Orwellovský svět?

George Orwell, 1984 – proslulý román o totalitní budoucnosti světa

Stát Oceánie s režimem „angsoc“ a jeho působení na hlavního a další hrdiny.

Uspořádání státu: lid, vnější a vnitřní strana, čtyři ministerstva: míru (vede válku), hojnosti (udržuje nedostatek), lásky (mučí lidi) a pravdy (obelhává lidi).

Jak v jednotlivých agendách působí KLDR?

Mír 1 – obrovská militarizace

- Milión vojáků, obrovské zálohy.
- Armáda, letectvo, námořnictvo, protiletectká obrana, zvláštní jednotky.
- Výcvik obyvatelstva po celý život.
- Obrovský, byť nemoderní arzenál.
- Odhadem 20-30% HDP na vojenství.
- Vše zaměřené na dobytí KR.

Mír 2 – zbraně hromadného ničení

- Nemalý arzenál chemických a patrně biologických zbraní.
- Vývoj a patrně držba jaderné bomby.
- Vývoj raket středního a dlouhého doletu.

Mír 3 -nepřátelství, uzavřenost, pokoutní činnosti, nevěrohodnost

- Nepřátelství vůči KR, USA a též Japonsku.
- Uzavřenost vůči světu (kromě elit nemožnost vycestování, minimální přijímání cizinců včetně solventních turistů, informační izolace od světa)
- Pokoutní činnosti (dříve terorismus vůči KR, dnes padělání valut, výroba drog, vývoz zbraní)
- Opakované odstupování od mezinárodních jednání majících za cíl zmírnění napětí.

Hojnost 1 – podvýživa

- Trvalý nedostatek potravin
- Základní potrava: rýže a kukuřice
- Jenom domácí zelenina je nástrojem přežití zimy, chybí ovoce
- Maso a mléko je vzácností.
- Sladkosti a alkohol je luxusem.
- Přídělový systém je diferencován mezi městy a vesnicí a podle jednotlivých sociálních skupin a profesí.

Hojnost 2 – hladomor

- V polovině 90. let došlo k výpadkům dovozů, organizačním selháním a přírodním pohromám ke zhroucení zásobování.
- Počet obětí se odhaduje na 1-2 milióny, vysoká úmrtnost zejména mezi dětmi a starými lidmi.
- Pokles průměrného dožití k 60-65 letům.
- Vysoký počet sirotků.

Hojnost 3 – všeobecný nedostatek

- Bídne bydlení ve městech a na vesnicích
- Chybějící paliva na otop a elektřina
- Velmi omezené cestování nedostatkem dopravních prostředků
- Trvalý nedostatek spotřebního zboží – jízdní kolo je luxus.
- V zemi chybí běžné služby.
- Zdravotní péče je ve velmi problematickém stavu.

Hojnost 4 – úplná moc nad hospodářstvím

- Hospodářství je řízeno autoritativně, s upřednostněním potřeb armády a elit.
- Řízení je založené na propagandistické mobilizaci a kampaních.
- Upřednostňuje se národní i oblastní a místní autarkie.
- Možnost samozásobení a obchodu s přebytky je velmi omezená.
- Opakovaně se provádí měnové reformy.

Hojnost 5 – blahobyt elit

- Podle dostupných informací se úzká elita má velmi dobře.
- Anekdotické informace o životním stylu Kim Čong-ila a jeho okolí: lahůdky, alkohol, sex, kratochvíle.
- Satelitní snímky ukazují přinejmenším velké palácové komplexy.

Láska 1 – rozdělení společnosti

- V návaznosti na rozdělení a válku se společnost dlouhodobě dělí na oficiální třídy: oporu režimu, váhající a nepřátele (přibližně po třetinách).
- Evidence příslušnosti je propracovaná.
- Příslušnost je dědičná.
- V hlavním městě smějí bydlet jenom lidé příslušející do nejvyšší třídy.

Láska 2 – popravky, mučení, vraždění zbytečných

- Tvrdé tresty za cokoli.
- Uplatňuje se odpovědnost příbuzných za počínání jednotlivce.
- Trest smrti za široký okruh trestných činů, patrně hojně používání.
- Mimořádná brutalita vnitřních bezpečnostních sil.
- Následkem je patrně nízká běžná kriminalita.

Láska 3 – koncentrační tábory

- Několik rozsáhlých převýchovných (možnost propuštění) a trestných táborů (žádné propuštění), zejména na nehostinném severu.
- Počet vězňů: 150-200 tisíc.
- Hlad, zima, nemoci, zničující práce, mučení, vraždění.
- Likvidace zdravotně postižených.

Pravda 1 – totální absence svobod

- Žádné prvky demokracie nebo samosprávy obyvatelstva.
- Žádná svoboda vyjadřování a shromažďování.
- Zavilé potlačování tradičních stejně jako moderních náboženství: buddhismus, synkretické kulty a zvláště křesťanství.

Pravda 2 – extrémní propaganda, kult osobnosti, ideologie

- Nenávistná propaganda proti vnitřnímu stejně jako zahraničnímu nepříteli (USA, Korea, Japonsko, obecně západní svět)
- Extrémní kult osobnosti, ba deifikace zemřelého stejně jako žijícího vůdce.
- Čuče – oficiální ideologie založená na smíšení marxismu-leninismu-stalinismu-maoismu a primitivního nacionalismu s rasistickými prvky.

Proč je režim dlouhodobě pevný?

- Nepřehlédnutelná organizační a technologická úroveň režimu ve srovnání s jinými diktaturami.
- Úspěšná kombinace rozdělení, oddělení, trestání, ovlivňování, strádání a vyčerpání obyvatelstva.
- Lavírování mezi chránícími velmocemi: SSSR (Rusko) a ČLR během studené války. Nyní vydírání jadernou bombou.

Proč omezený zájem světa?

- Podle mého názoru nejrepresivnější režim na planetě.
- Proč neexistuje vlivné celosvětové hnutí za lidská práva v KLDR?
- Žádná opozice doma ani v emigraci, málo informací o poměrech v zemi, historické ohledy, postupné odcizení KR, patrně větší vliv zastánců jiných kauz.

Možnosti změny k lepšímu?

- Trvalé nebezpečí horké války s KR.
- Možnost zhroucení režimu v souvislosti s očekávanou smrtí diktátora?
- Možnosti sjednocení? Obrovské náklady na ekonomickou, sociální, politickou a psychologickou rehabilitaci obyvatel.
- Klíčová role a odpovědnost ČLR jako supervelmoci (režim v 50. letech udržela, ať jej nyní už přestane chránit)